

Просветни преглед, 10/2012.

СОЦИОЛОГИЈА СА ПРАВИМА ГРАЂАНА

Годишњи фонд часова: 64

Разред: четврти

Циљеви предмета:

1. Оспособљава ученика за живот у друштву изложеном сталним променама и изазовима које доноси развој савременог друштва;
2. Развијају способност, код ученика, за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву;
3. Унапреде ученичке способности за све облике комуникације, дијалога и исказивања аргументованог става.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Структура и организација друштва	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са функционисањем, структуром и организацијом друштва 	<ul style="list-style-type: none"> схвати структуру и организацију друштва објасни улогу друштвених група с посебним освртом на брак и породицу схвати друштвену поделу рада објасни узроке друштвеног раслојавања наведе друштвене установе и друштвене организације и направи разлику између њих разликује особености сеоског и градског становништва 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и елементи друштва Друштвене групе Брак и породица Друштвена подела рада Друштвено раслојавање Друштвене установе и организације Насеља и становништво 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (64 часа)
Држава и политика	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са политиком као вештином управљања друштвом Оспособљавање за демократско мишљење Упознавање са функционисањем државних институција и органа власти 	<ul style="list-style-type: none"> опише улогу политике у друштву објасни појам, развој и облике суверености и демократије зна државне симболе и елементе државности разликује законодавну, извршну и судску власт 	<ul style="list-style-type: none"> Политика - вештина управљања друштвом Појам и развој демократије Сувереност Конститутивни елементи државе Државни симболи 	<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за</p>

	с посебним освртом на локалну самоуправу	<ul style="list-style-type: none"> • разликује удружења грађана и политичке партије • препозна идеолошке разлике партија и поделу на левицу, десницу и центар • схвати изборни поступак и конституисање скупштине и владе • разликује државне органе власти • разликује аутономију и локалну самоуправу • разуме функционисање локалне самоуправе 	<ul style="list-style-type: none"> • Подела власти • Организације грађана • Политичке партије • Избори • Скупштина • Државни органи власти • Аутономија • Локална самоуправа 	<p><u>реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Користити актуелне примере из штампе и других медија релевантне за предмет • Користити Устав и релевантне законе у зависности од садржаја који се обрађује <p><u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове знања 3. тестове практичних вештина <p><u>Оквирни број часова по темама</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Структура и организација друштва (12 часова) • Држава и политика (17 часова) • Устав и правна држава (11 часова) • Људска права и
Људска права и слободе	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са Уставом Републике Србије, његовим историјским претечама и правосудним системом Републике Србије 	<ul style="list-style-type: none"> • схвати значај устава као највишег правног акта • разликује устав од закона • направи преглед развоја уставности у Србији • разликује уставност и законитост • уочи значај владавине права и правне државе • зна основне одредбе Устава Републике Србије • схвати функционисање правосудног система Републике Србије • разликује врсте судских поступака 	<ul style="list-style-type: none"> • Значење појма устав • Историјски развој уставности • Врсте устава • Уставност и законитост • Владавина права – правна држава • Устав Републике Србије • Правосудни систем Републике Србије (судова и тужилаштва) • Мрежа судова у Републици Србији <ul style="list-style-type: none"> - Врховни касациони суд - Виши суд - Апелациони суд - Основни суд • Судски поступци 	

Устав и правна држава	<ul style="list-style-type: none"> • Богаћење знања о људским правима и слободама и о улози појединца у друштвеном и политичком животу 	<ul style="list-style-type: none"> • схвати људска права и слободе и свој положај у друштву • зна на који начин се штите права и слободе грађана 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам грађанина и његове обавезе и права • Лична права и слободе грађана • Политичка права и слободе грађана • Економска права и слободе грађана • Породично право • Остала права и слободе грађана • Заштита права и слобода грађана 	<p>слободе (7 часова)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Култура и друштво (11 часова) • Друштвене промене и развој друштва (6 часова)
Култура и друштво	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање знања о културним тековинама 	<ul style="list-style-type: none"> • уочи разлику и сличности између културе и цивилизације • схвати настанак религије и религиског мишљења • идентификује монотеистичке религије и објасни специфичности хришћанства • разликује обичај и морал • схвати разлику између уметности, масовне културе, подкултуре, шунда и кича 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам културе и цивилизације • Религија • Настанак религијског мишљења • Монотеистичке религије • Хришћанство • Обичај и морал • Уметност • Масовна култура 	
Друштвене промене и развој друштва	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање за живот у друштву изложеном сталним променама и изазовима које доноси развој савременог друштва • Стицање знања о хоризонталној и вертикалној покретљивости друштва и 	<ul style="list-style-type: none"> • идентификује друштвене промене • зна основне карактеристике хоризонталне и вертикалне покретљивости • препозна друштвени развој • формира став према савременим тенденцијама у развоју глобалног друштва 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и врсте друштвених промена • Друштвена покретљивост • Друштвени развој 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Историја